

۱۱ پیشنهاد بورس

اعمال قیمت‌های ترجیحی، جبران زیان ناشی از قیمت‌های تکلیفی، نوسازی شرکت‌ها، پرداخت کمک‌های بلاعوض، دسترسی آسان به منابع بانکی، اجرای فراگیر طرح و استفاده از مدیریت ریسک از جمله ۱۱ پیشنهاد بورس برای اثرگذاری مثبت قانون هدفمند کردن یارانه‌ها بر بازار سهام و حذف اثرات منفی احتمالی است. به گزارش فارس، فضای مبهم و غیرشفاف این روزها موجب شده بازار سهام از روند طبیعی خود دور شود و کمتر کسی قادر به تحلیل کارشناسی شرایط باشد؛ به طوری که نوسان دامسج بازار سهام بیشتر شده و شاخص بورس با فراز و فرودهای مقطعی دست و پنجه نرم می‌کند و قیمت سهام همه شرکت‌های بزرگ بورس با کاهش روزانه به ثبت می‌رسد. مسئولان بازار سرمایه از ماه‌ها پیش مطالعاتی را در مورد ابعاد اثرات این قانون انجام داده و به سازمان بورس و شوروی بورس ارائه کرده‌اند، اما این گزارش به دلایلی چون نامعلوم بودن ابعاد اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و همچنین محرمانه بودن منتشر نمی‌شوند، اما پیگیری‌ها حکایت از آن دارد که مسئولان بازار سرمایه ۱۱ پیشنهاد برای کاهش اثرات منفی اجرای طرح تحول اقتصادی به دیگر مراجع ارائه کرده‌اند.

۱. اعمال قیمت‌های ترجیحی

بر اساس تبصره ۲ ماده یک لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها، دولت مجاز است در موارد خاص در مورد برق و گاز طبیعی قیمت‌های ترجیحی اعمال کند. بر اساس تأثیرپذیری بسیار زیاد شرکت‌های بورسی از تغییر قیمت گاز طبیعی و برق، پیشنهاد می‌شود یکی از موارد خاص برای اعمال قیمت‌های ترجیحی، شرکت‌هایی باشند (بخصوص شرکت‌هایی که از گاز طبیعی به عنوان خوراک استفاده می‌کنند) که در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده‌اند.

۲. پرداخت کمک‌های بلاعوض، یارانه سود تسهیلات و وجوه اداره شده

بر اساس ماده ۹ لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها، دولت مکلف است به منظور بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف، اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی و حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنعتی، ۳۰ درصد خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یارانه سود تسهیلات یا وجوه اداره شده هزینه کند. پیشنهاد می‌شود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دسترسی به این منابع در اولویت قرار گیرند.

۳. جبران زیان ناشی از قیمت‌های تکلیفی

طبق ماده ۹۰ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ هر گونه قیمت‌گذاری دولتی محصولات تولیدی بنگاه‌های مشمول واگذاری و سایر بنگاه‌های غیردولتی ممنوع است. بر اساس حکم این ماده، چنانچه دولت به هر دلیلی فروش کالا یا خدمات بنگاه‌های بخش خصوصی را به قیمتی کمتر از هزینه تمام‌شده تکلیف کند، مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام‌شده را تعیین کند و از محل اعتبارات و منابع دولتی پرداخت کند یا از بدهی این بنگاه‌ها به سازمان امور مالیاتی کسر کند. بنابراین اگر با افزایش قیمت حامل‌های انرژی، هزینه تولید شرکت‌های بورسی افزایش یافت و این شرکت‌ها به دلیل قیمت‌گذاری

دولتی موفق به افزایش قیمت محصولات خود نشدند، دولت ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی و هزینه تمام‌شده محصولات به این شرکت‌ها باشد.

۴. نوسازی و بهسازی شرکت‌های پذیرفته شده و در حال پذیرش

بر اساس ماده ۲۹ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، یکی از موارد مصرف وجوه حاصل از واگذاری‌های موضوع این قانون اعطای تسهیلات (وجوه اداره‌شده) برای تقویت، نوسازی و بهسازی بنگاه‌های اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاه‌های واگذار شده است. بر این اساس و به منظور نوسازی و بهسازی ساختار فنی و اجرایی شرکت‌های بورسی و جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی، پیشنهاد می‌شود شرکت‌های بورسی در دسترسی به این تسهیلات در اولویت قرار گیرند.

۵. اتخاذ سیاست‌های تعرفه‌ای در راستای حمایت از تولید داخلی

امروزه محدودیت‌های تجاری یکی از شیوه‌های رایج سیاست‌گذاری تجاری است. این حمایت‌ها با بهبودی نرخ مبادله و حمایت از صنایع نوپا به ایجاد اشتغال و حمایت از تولید داخلی منجر می‌شود و توسط اکثر کشورهای جهان به عنوان کارآمدترین شیوه حمایت از تولید و تنظیم بازار داخلی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶. دسترسی آسان به منابع بانکی

دولت می‌تواند با استفاده از منابع صندوق ذخیره ارزی، تسهیلات مالی ارزان و آسان در اختیار شرکت‌های بورسی متأثر از قانون هدفمند کردن یارانه‌ها قرار دهد تا شرکت‌ها بتوانند از روش‌های نوین در تولید استفاده کنند. ضمناً بانک‌ها در تأمین مالی با توجه به شفافیت بالا و ریسک پایین شرکت‌های بورسی به آنها اولویت دهند و حتی از این شرکت‌ها نرخ‌های پایین سود بانکی دریافت کنند؛ چرا که در کشورهای توسعه‌یافته شرکتی که سهامی عام و بورسی نیست، نمی‌تواند تأمین مالی بزرگ انجام دهد.

۷. جواز صادراتی

یکی از ابزارهای دولت‌ها جهت حمایت از اقتصاد داخلی در جهت تولید و افزایش اشتغال جواز صادراتی است. دولت می‌تواند با استفاده از جواز صادراتی برای صنایع انرژی‌بر، آنها را از آسیب‌های زیان‌بار طرح هدفمند کردن یارانه‌ها مصون نگاه دارد و در جهت منافع طرح

سوق دهد.

۸. تقویت سمت تقاضای بازار

با استفاده از سیاست‌های ویژه اعتباری در بازار سرمایه و دادن اعتبار به کارگزاران، سرمایه‌گذاران نهادی و سرمایه‌گذاران حقیقی سمت تقاضای بازار سرمایه را تقویت کردند. ضمناً بانک‌ها، بیمه‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری وابسته به آنها و مؤسسات عمومی غیردولتی می‌توانند منابع را به سمت بازار سرمایه سوق دهند.

۹. تسهیل تأمین مالی از طریق بورس

بازنگری در نظام تأمین مالی و ایفای نقش جدی به آن، دیگر پیشنهاد مسئولان بورس است؛ چرا که بازنگری اصلی در بازارهای مالی به عنوان عرضه‌کننده و متقاضی منابع مالی از طریق مکانیسم بازار سرمایه موجب می‌شود تأمین مالی شرکت از طریق بورس تقویت یابد. همچنین افزایش جذابیت بازار سرمایه بر شرکت‌های خصوصی، موجب توسعه بازار سرمایه و افزایش ظرفیت جذب شوک‌هایی با شروع هدفمند سازی یارانه‌ها می‌شود.

۱۰. اجرای فراگیر قانون هدفمند سازی یارانه‌ها

با توجه به اینکه بازارها ظروف مرتبطه هستند، بنابراین آزادسازی باید در بازارهای کالایی و بازارهای تأمین منابع اولیه بنگاه‌های اقتصادی باشد، آزادسازی ناقص در اقتصاد و اختلال در تخصیص بهینه سرمایه می‌شود، پس بهتر است این آزادسازی در همه بازارها، از جمله بازار پول و بازار ارز، هم انجام شود.

۱۱. استفاده از بازار مدیریت ریسک

حضور سرمایه‌گذاران خارجی در کشور هم می‌تواند موجب تقویت سمت تقاضای بازار سرمایه شود. استفاده از ابزار مدیریت ریسک ارز (اوراق آتی ارز که مراحل تصویب آن در بازار سرمایه به پایان رسیده) و حضور جدی بانک مرکزی در این بازار می‌تواند یکی از موانع بزرگ حضور سرمایه‌گذار خارجی در کشور را برطرف کند. برای بانک مرکزی فرقی نمی‌کند از طریق بازار نقد به کنترل بازار ارز بپردازد یا از طریق بازار آتی. بنابراین پیشنهاد می‌شود در راستای حمایت از تولید و اشتغال، صنایع ملی و بزرگ، از جمله فولاد، سیمان و پتروشیمی که سهم قابل توجهی در بازار سرمایه کشور نیز دارند، با استفاده از این سیاست‌ها مورد حمایت قرار گیرند.